

TARTU ÜLIKOOL
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Riigiteaduste instituut

Bakalaureusetöö

Sandra Kuus

**KUIDAS MUUTUS VENE-GRUUSIA SÕDA
RAHVUSVAHELISEKS – DEBATID ÜRO-S**

Juhendaja: Rein Toomla, MA

Tartu 2012

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

Olen nõus oma töö avaldamisega Tartu Ülikooli digitaalarhiivis DSpace.

.....
/töö autori nimi/

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Sisepoliitiline olukord enne sõda	6
2. Vene-Gruusia sõda	6
3. Kuidas muutus sõda rahvusvaheliseks	9
3.1 Kooskõla rahvusvahelise õigusega	12
4. ÜRO põhikiri	15
5. Debatid ÜRO Julgeolekunõukogus	18
6. ÜRO peasekretäri raport ja kõned ÜRO Peaassamblees	24
Kokkuvõte	28
Kasutatud kirjandus	30
Summary	34

Sissejuhatus

Vene-Gruusia sõda toimus ametlikult 7-15. august 2008, mille üheks osapoolteks oli Gruusia ja vastaspoolel sõdisid Venemaa, Lõuna-Osseetia ja Abhaasia separatistid. Lahingud toimusid nii maal, õhus kui ka merel ja sõda võttis kiiresti ülemaailmse mõõtme. Rahvusvaheliselt oli seotud nii ÜRO, Euroopa Liit, OSCE kui ka mitmed teised organisatsioonid.

Vene-Gruusia sõja spekulatsioonid kestavad siiani, kuigi situatsioon ise leidis aset juba pea neli aastat tagasi. Spekulatsioonid just seetõttu, et ühtsele järeldusele võitjate ja kaotajate ning agressori suhtes ei ole veel jõutud ning arvamusi konfliktist on erinevaid. 2008. aasta augustis algas sõjategevus Osseetia separatistide ja Gruusia relvastatud vägede vahel, millest kujunes kiiresti täiemahuline sõda. Siinkohal ei olnud tegemist uute probleemidega, vaid pikka aega eksisteerinud pingete, provokatsioonide ja vahejuhtumite kulminatsiooniga.

2008. aastal toimunud Vene-Gruusia sõda muutus kiiresti rahvusvaheliseks, kuid mitmed riigid, kaasa arvatud Gruusia ise, olid teoreetiliselt võimalikust tulevast konfliktist juba eelnevalt arutelusid pidanud, kuid ükski riik ei pooldanud sõtta astumist Venemaaga. Nii Venemaa kui ka Gruusia on ÜRO liikmesriigid, kuid vaid suurriigil on Julgeolekunõukogus vetoõigus ja seega on antud situatsioon märkimisväärne.

ÜRO Julgeolekunõukogu on ainus ÜRO organ, mis saab vastu võtta täielikult kohustuslikke otsuseid ehk resolutsioone. Julgeolekunõukogul on viis alalist liiget - Venemaa Föderatsioon, Hiina Rahvabariik, Ameerika Ühendriigid, Suurbritannia ja Prantsusmaa. Igal alalisel liikmel on otsuste vastuvõtmise suhtes vetoõigus, mistõttu tegelikkuses sageli ei suudeta otsusteni jõuda.

Antud bakalaureusetöö teoreetilises pooles kirjeldan, millised olid osapoolte suhted enne konflikti, kuidas Vene-Gruusia sõda alguse sai ning kuidas olukord rahvusvaheliseks muutus. Töö empiirilises pooles uurin, kuidas ÜRO lahendab kahe liikmesriigi vahelisi probleeme ja toon välja debatid ÜRO-s. Samuti argumenteerin selle

üle, et Venemaal on vetoõigus ÜRO-s ning esitan enda poolse seisukoha, kuidas oleks õige käituda kriisiolukorras kahe liikmesriigi vahelises situatsioonis, kui vaid ühel poolel on vetoõigus.

Rahvusvahelisuse küsimusel tuginen mitmete organisatsioonide arvamusele ning riikide seisukohtadele, peamiselt aga ÜRO rollile antud konfliktis. Samuti toon välja küsimuse rahvusvahelise õiguse kooskõla osas.

Uurimistöö eesmärgiks on uurida, kas ÜRO tegi endast kõikvõimaliku konflikti lahendamiseks. Eesmärgi saavutamiseks toon välja Venemaa ja Gruusia käitumise sõjas ning rahvusvahelistes debattides, täpsemalt ÜRO-s. Seega otsin vastust püstitatud küsimusele, kas ÜRO retoorika konfliktis on olnud ootuspärane või on tegemist kõrvalekalletega sellest eeldusest. Ootuspärane on aga see, kui ÜRO teeb endast kõikvõimaliku konflikti ära hoidmiseks ja lahendamiseks.

Oluline on see teema aga sellepärast, et suurriik Venemaa on ohuks kõigile oma naabritele ja siinkohal on eriti märkimisväärne asjaolu, et Venemaa soovib taastada Nõukogude Liidu aegset alajaotust. Suuremates konfliktides, kus üheks osapooliks on suurriik on vastaspoolel pea võimatu jääda võitjaks. Samuti on küllaliski ebatõenäoline loota tunnustatud organisatsioonide abile, kuna sekkumine tähendaks omakorda nende probleeme suurriigiga. Siinkohal on oluline uurida, kuidas peaks käituma konfliktis suurriigiga ning kelle poole pöörduda taolistes situatsioonides.

Minule kättesaadavate materjalide kohaselt ei ole antud ega lähedasel teemal bakalaureusetööd kirjutatud ning seega on see originaalne. On küll kirjutatud Vene-Gruusia sõjast rahvusvahelisest õigusest tulenevalt ja ka võrreldud mitmeid ajaleheartikleid, kuid ÜRO osa ja rahvusvahelist suhtumist käsitletud ei ole.

1. Sisepoliitiline olukord enne sõda

Vene-Gruusia konflikti tagamaad ulatuvad kaugesse minevikku. Täpsemalt on pinged tekkinud piirkonna ajaloo, rahvustraditsioonide ning erinevate püüdluste tõttu. Samuti on probleeme tekitanud ka grusiinide, lõunaossetide ja abhaaside valekujutelmad teineteise suhtes.

Lõuna-Osseetia ja Abhaasia on Gruusia osad, mis on alates 1990. algusest *de facto* iseseisvad riigid. Peale Venemaa (26. augustil 2008) on Lõuna-Osseetia ja Abhaasia iseseisvust tunnustanud ÜRO riikidest vaid Nicaragua, Venezuela, Nauru, Vanuatu ja Tuvalu. Gruusia on Lõuna-Osseetiale ja Abhaasiale pakkunud piiratud autonoomiat, kuid nad on selle tagasi lükanud ning täielikku iseseisvust soovinud. „Gruusia, mis oli kuni 1991. aastani Nõukogude Liidu vabariik, on algusest peale võidelnud oma riigi territooriumi suveräänsuse eest“ (Buhbe 2008: 4).

Peamiseks pingetekiitajaks on olnud läbiaegade Lõuna-Osseetia ja Abhaasia rahvaste ning Gruusia põhielanike omavahelised suhted. Gruusia iseseisvumisel jäi Lõuna-Osseetia ja Abhaasia territoorium nende kätte ja Nõukogude Liidu aegsed seadused enam ei kehtinud, seega kadus ka Abhaasia ja Lõuna-Osseetia autonoomsus. Lisaks tekitasid riigisiseseid pingeid Venemaa poolt saadetud rahuvalvajad, kes pärast 1991-1992. aasta Gruusia ja Lõuna-Osseetia ning 1992-1994. aasta Gruusia ja Abhaasia vahelisi relvakonflikte Gruusiasse asusid. Pinged tekkisid aga seetõttu, et abhaasid ja lõunaosseedid ei soovinud grusiinidega samas riigis elada ning soovisid liitriiki või Gruusiast eralduda, mis aga viimasele ei meeldinud ning vastavad ülestõusud suruti sõdadega maha.

2. Vene-Gruusia sõda

Ametlikult algas aktiivne sõjategevus 2008. aasta 7. augusti ööl ning kestis 15. augustini, mil Gruusia president Saakašvili relvarahu kokkuleppele alla kirjutas. 7. augustil alustasid Gruusia väed pealetungi Lõuna-Osseetiasse, mida toetati Tshinvali pommitamisega 8. augustil. Lahingud toimusid nii maal, õhus kui ka merel. 8. augustil

alustas Venemaa pealetungi maavägedega ning pommitas mitmeid sihtmärke Gruusia territooriumil. Hukkunute teatati pingelise võitluse tõttu mõlemalt poolelt. Vastuolust arenes välja kombinatsioon riigisisest ja –välisest sõjast. Ühel pool oli Gruusia, teisel pool aga Venemaa koos Lõuna-Osseetia ja Abhaasiaga.

Pingete puhkemine oli olnud Venemaa soov juba peale Nõukogude Liidu lagunemist, millest saadik on Venemaal eesmärk endine jaotus taastada. See oli pikaajalise tegevuse jätk, mis algas nelja aasta eest Gruusiasse suunduva gaasijuhtme õhkimise ja embargoga. Küll aga peab tõdema, et konflikti süvenemise ärahoidmiseks oli Gruusia teinud palju – üks neist sammudest oli kas või ühepoolne relvarahu väljakuulutamine. (Lahtein 2008)

12. augustil 2008, viis päeva pärast sõja algust, alustasid Venemaa president Dmitri Medvedev, Gruusia president Mikheil Saakašvili ja Prantsusmaa president Nicolas Sarkozy relvarahu kokkuleppe läbirääkimisi. Sealjuures vahendas Sarkozy Euroopa Liidu seisukohti. Sõja ametlikuks lõpuks saab aga pidada 2008. aasta 15. augustit, kui presidendid kirjutasid alla relvarahu kokkuleppele.

Relvarahu kokkulepe koosnes kuuest punktist:

- Jõu kasutamisest hoidumine
- Igasuguse vaenutegevuse täielik lakkamine
- Vaba juurdepääs humanitaarabile
- Gruusia relvajõud peavad tõmbuma tagasi oma alalistele positsioonidele
- Venemaa Föderatsiooni relvajõud peavad tõmbuma tagasi joonele, kus nad asusid enne vaenutegevuse puhkemist; kuni rahvusvaheliste mehhanismide sisseseadmiseni rakendavad Vene rahukaitsejõud täiendavaid julgeolekumeetmeid
- Lõuna-Osseetia ja Abhaasia tulevase staatuse ning nende kestva julgeoleku kindlustamise küsimuses toimub rahvusvaheline arutelu (ÜRO ja OSCE otsuse alusel)

(ÜRO Julgeolekunõukogu raport 2008)

Pärast kokkuleppe allkirjastamist Venemaa relvajõud teatasid, et tõmbuvad oma positsioonidelt tagasi kümne päeva jooksul. Vaatamata kokkuleppele jätkasid Vene ja Lõuna-Osseetia väed Gruusiasse tungimist veel mitu päeva, okupeerides selle aja jooksul territooriumi veel juurde.

Konflikti tekkepõhjuseid ei saa otsida vaid ühelt poolt – võita ja kaotada oli nii Gruusial kui ka Venemaal. Venemaa agressiooni peamiseks võimalikuks eesmärgiks sõda alustada võis siiski pidada Gruusia eemalehoidmist NATO-st ning samuti nägi naaberriik Gruusiat strateegiliselt olulise riigina, kuna seda läbivad nii Bakuu-Tbilisi-Ceyhani naftajuhe kui ka Bakuu-Tbilisi-Erzerumi gaasijuhe, mille üle soovitakse kontrolli saavutada (Mihkelson 09.08.2008).

Samuti oli Venemaa huvitatud Gruusia majanduse hävitamisest, riigi destabiliseerimisest ning võimu vahetamisest naaberriigis. Gruusial poleks konflikti tekitamiseks aga suuri huvisid olnud, kui välja jätta soov leida positiivne lahendus külmutatud piirkondade probleemile (Lõuna-Osseetia ja Abhaasia). Gruusia ei oleks tõenäoliselt olnud valmis riskima oma majanduse hävimise ja NATO-st kaugenemisega ning tal oli liiga palju sõjaga kaotada, mida ei saa öelda Venemaa kohta. Ühtlasi oli Venemaal hea võimalus Gruusiat provotseerida, teades, et vastaspool aitas USA-d Iraagi sõja juures. „Just sel põhjusel ei saanudki Gruusia olla sõjategevuse algataja, kuna suurem osa Gruusia peamisest ja parimaist relvajõududest viibis parasjagu Iraagis,“ (Cheney 2008).

Kuigi mõlemale osapoolle on üsna palju süüks pandud ning arvamusi selle kohta, kes oli agressor on mitmeid, tuleb siiski tõdeda, et Venemaal oli sõjast palju rohkem võita ja eesmärke, mida konflikti kaudu täita. Siiski saab välja tuua asjaolu, et väliselt võitis sõja Venemaa, Lõuna-Osseetia ja Abhaasia, mille tulemusena tunnustasid Venemaa ning koheselt tema järel Nicaragua Lõuna-Osseetiat ja Abhaasiat iseseisvate riikidena. Kui aga mõelda sügavamalt, siis Venemaa näib olevat hoopis suurim kaotaja selles sõjas - seda nii majanduslikult, autoriteedi languses nii Euroopas kui ka mujal maailmas ning probleemid Lõuna-Osseetia ja Abhaasia tunnustamisega. Rünnak Gruusia vastu saatis Vene aktsiaturud vabalangusesse, mistõttu langes ka rubla kurss. Samuti näitas Venemaa end ebausaldusväärse ja ohtliku riigina, kelle käitumine oli liig isegi

traditsioonilistele liitlastele. Tunnustades Lõuna-Osseetiat ja Abhaasiat iseseisvate riikidena pani Venemaa end olukorda, kus tal puudub juriidiline alus tõkestada Ingušetia või Tšetšetia iseseisvussoovi. (Laar 2010: 18)

3. Kuidas muutus sõda rahvusvaheliseks

Võttes arvesse Venemaa ja Gruusia omavahelisi suhteid läbi ajaloo võib eeldada, et Vene-Gruusia sõda muutus rahvusvaheliseks juba ammu enne sõja ametlikku puhkemist. Küll aga ei saa välja tuua ühtset situatsiooni, millest sõda rahvusvahelise mõõtme sai. Küsimuseks võib olla: kas kujunes olukord selliseks juba Nõukogude Liidu lagunemisel või andis sõjale rahvusvahelisuse tõuke hoopis Kosovo iseseisvuse tunnustamine. Samuti võis rolli mängida Gruusia läänelik mõtteviis ja soov NATO ning Euroopa Liiduga ühineda. Ühest vastust on ka siin pea võimatu välja tuua, kuid tõenäoliselt sai rahvusvaheline kaasatus Venemaa ja Gruusia vahelistele suhetele omaseks alates Nõukogude Liidu lagunemisest ning on hiljem vaid kasvanud iga konfliktiga.

Kui aga tugineda antud sõjale ja võtta konflikti olemust ning süüdlase otsimist laiemalt, tuleb vaadata, mida arvatakse situatsioonist teistes riikides ja rahvusvahelistes organisatsioonides. Küll aga on teada, et juba Venemaa sissetungi esimestel päevadel õhutasid lääneriigid mõlemat poolt vägivalda lõpetama ning mõne aja pärast peale sõja puhkemist asus USA Välisminister Condoleezza Rice ÜRO-s sisse viima kolmepunktilist vaherahupaketti. Plaan nägi ette:

- Viivitamatut relvarahu;
- Vene ja Gruusia vägede taandumist 6. augusti positsioonidele;
- Uute rahuvalvevägede viimist Lõuna-Osseetiasse koos uute valimiste korraldamisega

(Asmus 2010: 56)

Saakašvili küll nõustus paketiga, kuid pooldajate kurvastuseks vananes plaan kiiresti, sest Moskva hoogustas enda sõjalist kampaaniat ning peagi sai selgemaks, et Venemaa sõjalised sihid on tunduvalt ulatuslikumad ja ambitsioonikamad.

Taoliste massiivsete konfliktide osas oodatakse väikeriikide poolt enam-jaolt rahvusvahelist sekkumist. Rahvusvaheline üldsus, eesotsas Ühendriikide ja Euroopa Liiduga käivitasid ulatusliku protsessi rahu ja stabiilsuse toomiseks regiooni. Tegemist oli täiemahulise ja ÜRO-lt õnnistuse saanud jõupingutusega nii rahuvalve, konfliktilahenduse kui ka poliitilise ja majandusliku ülesehituse alal, mida juhtisid Ühendriigid, Euroopa Liit ja NATO. Poliitiline tahe ja strateegiline kujutlusvõime kukkusid läbi aga seetõttu, et rahvusvaheline kohalolek ja mehhanismid Lõuna-Osseetias ja Abhaasias olid ebapiisavad rahu hoidmiseks, rääkimata konflikti efektiivsest lahendamisest. Gruusias viibisid küll ÜRO ja OSCE vaatlusmissioonid, kui reaalsed volitused neil puudusid ning paraku ei täitnud need eesmärki ega kujunenud tugisüsteemideks, mis võinuks anda tulemuseks rahu või toetada lepitust. (Asmus 2010: 25-26)

Venemaa poolt vaadates oli tegemist esimese moodsa sõjaga, sest koos tankidega lükati liikvele nii kübersõda kui ka massiivne infosõda. Hetkel, mil vene tankid rünnakule asusid, alustati Gruusia vastu massiivset küberrünnakut, millega ühelt poolt lülitati välja Gruusia inglise keelsed infoleheküljed ning teisalt rünnati valitsusasutusi, kaasa arvatud Gruusia keskpanka, mille kodulehel muudeti ära lari kurss. Suuremat mõju andis sõjatulemustele infosõda, mille kohaselt oli Venemaa juba enne sõjategevust saatnud Lõuna-Osseetiasse mitukümmend ajakirjanikku koos TV-rühmadega. Seega pole ime, et esimeste päevade jooksul kontrollis Venemaa pea täielikult maailma inforuumi. (Laar 2010: 14-15)

Kasutades väidet, et Venemaa oli alustanud infosõda saab kohe tugineda rahvusvahelisusele. On ju infosõja eesmärgiks rahvusvahelise üldsuse arvamuse muutmine ja eelkõige enda tegevusele toetuse leidmine. Venemaa taotles rahvusvahelist poolehoidu näidates Gruusiat ainuvõimaliku süüdlasena ning lastes uskuda, et tapetud on tuhandeid tsiviilisikuid, mis hiljem osutus ilmselgeks valeks. „Vene–Gruusia infosõja juures väärrib tähelepanu fakt, et Vene propagandamasin ei rünnanud üksnes Gruusiat, vaid ka Euroopa Liitu, NATO liikmesriike ning paljude riikide juhte“ (Tamjärv 2010).

Samuti on infosõja oluline komponent valede luureandmete edastamine. Pärast relvakonflikti on selgunud, et nii Vene kui ka Gruusia armee sõdurid kasutasid info vahetamiseks tavalisi tsiviilkäibe mobiilsidelahendusi, mida oli lihtne pealt kuulata. Eesti analüütikute hinnangud infosõjale on vastuolulised. Mart Laar väitis just üleelmises lõigus, et Venemaa kontrollis kogu maailmameediat, kuid Adam Tamjärv (2008) leidis, et „Vene propagandistide ja juhtide tõsiseks veaks osutus oskamatus usutavalt väljenduda ning arvukad factivead“ Tema sõnul oli tegemist pigem läbimõtlematusega, sest Venemaa juhid ei osanud oodata, et lääts on suuteline niivõrd kiiresti ja jõuliselt kujunenud olukorrale reageerida. (Tamjärv 2008)

Mis puudutab Ameerika Ühendriikide arvamust sõjast, siis Gruusiale jäi siinkohal õigus. „USA diplomaadid raporteerisid sõja alguspäevil järgmist: Meile teadaolevate tõendite alusel selgub, et Lõuna-Osseetia alustas tänast võitlust“ (Tamme 2010). Gruusiinid vastasid sellele aga lisavägede kutsumisega ja järgmise sammu hindamisega. Euroopas oldi alguses aga teisel seisukohal juhtunust ning leiti, et Gruusia tegi konfliktiga kaasa minnes vale otsuse. Argumenteeriti otsusest, mis oli justkui allumine Venemaa manipulatsioonile ning sellega andis Gruusia õiguse naabrile. Samuti uskusid mitmed Euroopa Liidu liikmesriigid, et Gruusia president Saakašvili on vastutav konflikti puhkemise eest. (Tamme 2010)

Vaidlused, kas Saakašvili otsus sõjas võidelda oli õige kestavad tänaseni. Olgugi, et paljud lääneriigid väljendasid oma solidaarsust Gruusiaga, pole ükski lääneriik toetanud Gruusia presidendi otsust minna sõtta. Isegi Gruusia suurim liitlane USA nimetas Saakašvili otsust vastu hakata veaks, hinnates küll Venemaa invasiooni ettekavatsetuks. (Asmus 2010: 53)

Rahvusvahelise mõõdme andis olukorrale ka tõsiasi, et lisaks eelnevale korraldati maailmas mitmeid meeleavaldusi Gruusia toetuseks, näiteks süüdati New Yorgis ÜRO peahoone ees tuhandeid küünlaid. Seetõttu ei jäänud Lääne valitsusel muud üle, kui Vene agressioonile reageerida ja jällegi nentida Venemaa etteplaneeritud kavatsusi. (Laar 2010: 16)

Zurab Maršania (2008), kes oli Gruusia suursaatkonna tollane ajutine asjur Eestis, leidis, et oleks olnud vaja välja viia kõik Vene väed Gruusiast võimalikult kiiresti ja asendada need Euroopa Liidu jõududega, kaasa arvatud väed Abhaasiast ja Lõuna-Osseetiast. Samuti lisas, et hädavajalik oleks olnud luua mehhanism agressioonile rahvusvahelise vastuse, sealhulgas sõjalise vastuse andmiseks. Allika autori arvates oleks NATO pidanud saatma Venemaale jõulise sõnumi ning kõik etnilise puhastuse organiseerijad ja sellele kaasaaitajad saata Haagi tribunali ette. Siiani ei ole ühtegi nimetatud tegevust korraldatud, välja arvatud asjaolu, et Vene väed on Gruusiast lahkunud.

Rahvusvaheline on ka sõja tulemus, kuna kaotajate hulka kuuluvad paraku peale Gruusia ja Venemaa ka lääneriigid, Euroopa Liit ning Ameerika Ühendriigid. See, et lääts ei suutnud rünnakut Gruusiale ära hoida, näitas tema lõhestatust ning suutmatust endale orienteeritud riike aidata. Euroopa Liidu hirm Venemaa ees ja ühtsuse kadumine vähendas autoriteeti regioonis ning külgetõmbejõudu. Ameerika Ühendriigid kaotasid oma autoriteedi palju, sest ei suutnud oluliselt kaasa rääkida Venemaa sundimisel sõjategevust lõpetada. (Laar 2010: 19)

Mõjuvõimsamad riigid on konfliktides alati jäänud parematele positsioonidele. Ükski väikeriik ei suuda ise vastu panna Venemaa-sarnase ülevõimu agressioonile. Kuna Venemaal on ÜRO-s ka vetoõigus, siis pole lootagi, et Venemaa laseks sündida otsusel, mis talle vastumeelne on või mis teda ennast negatiivses valguses võib näidata. Küll aga ei tohiks saada vetoõigusega teiste riikide arvamust maha teha või lahendeid kaalumata jätta.

3.1 Kooskõla rahvusvahelise õigusega

Üht ja ainsat süüdlast välja tuua siiski ei saa ka rahvusvaheliste organisatsioonide poolt, küll aga saab öelda, et rahvusvahelise õiguse kohaselt ei olnud kummagi poole käitumine päris korrektne. 30. septembri 2009. aastal avalikustas Šveitsi diplomaat Heidi Tagliavini oma sõltumatu uurimiserühmaga Vene-Gruusia raporti. Raport kirjeldab konfliktipoolte tegevust rahvusvahelisest õigusest lähtuvalt ning selle kohaselt ei saa

Vene-Gruusia sõda võtta nii, et agressoriks oli Venemaa ja ohvriks Gruusia (Nõmmik 2010).

Rahvusvahelise õiguse küsimuse puhul oli tekkinud olukord, kus arutati selle üle, kes tegi esimese sammu valesti – kas Venemaa, kes viis enda väed Lõuna-Osseetiasse ja Abhaasiasse või Gruusia, kes enda külasi hakkas pommitama tunduvalt tugevamalt, kui enda külade kaitseks tarvis oli.

Tagliavini (2009: 22) raporti kohaselt oli Gruusia tugeva rünnaku tõttu Lõuna-Osseetia poolne sõjaline vastuhakk antud olukorras õigustatud enesekaitse. Vürtsi lisab ka asjaolu, et 1992. aastal allakirjutatud Sotši leping ei luba Gruusial Lõuna-Osseetia vastu sõjalist jõudu kasutada. Gruusia väidetav hädakaitse oleks pidanud Tbilisi poole pealt olema vaid vajalikkuse piires ning proportsionaalne Lõuna-Osseetia käitumisega.

Eesti presidendi sõnul on lubamatu, et rahvusvahelise õiguse sätteid järgitaks valikuliselt või üksnes siis, kui neid peetakse endale sobivaks, sest sel juhul ei ole see enam rahvusvaheline õigus. Presidendi Toomas- Hendrik Ilvese hinnangul on äärmiselt kahetsusväärne, et ÜRO aluspõhimõtteid, mis on talletatud põhikirjas – nagu näiteks lubamatus jõuga ähvardada või kasutada agressiooni teise riigi territoriaalse puutumatus vastu – on nii jõhkvalt rikutud. (Linkgreim 2008) Antud seisukohalt saab järeldada, et Eesti president oli sõjas Gruusia poolt ning leiab, et Venemaa on rikkunud ÜRO aluspõhimõtteid, mis keelavad kasutada agressiooni teise riigi territoriaalse puutumatus vastu. Olgugi, et antud olukorras ÜRO ei sekkunud situatsiooni ja seetõttu on käitumiste legitiimsus puudulik, peaksid liikmesriigid siiski organisatsiooni aluspõhimõtteid teadma ning neid ka järgima.

Sarnaselt Eesti presidendiga väitis ka Riigikogu väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson oma blogis, et väed Gruusiasse viis esimesena Venemaa, kusjuures Dmitri Medvedevile ei olnud selleks volitusi antud. Luba oleks vaja olnud sellepärast, et 1993. aasta detsembrist kehtiva Venemaa põhiseaduse paragrahv 102 lõige 1 punkt d) ütleb konkreetselt, et loa relvajõudude kasutamiseks väljaspool Vene Föderatsiooni territooriumi annab parlamendi ülemkoda – Föderatsiooninõukogu. Kuna sellist luba ei

antud, rikkus Venemaa president oma riigi põhiseadust viies oma väed Gruusia territooriumile ning kasutades relvajõude. (Mihkelson 18.08.2008)

Olgugi, et siinkohal võis siiski tegemist olla Gruusia seaduslike piiride ületamisega Lõuna-Osseetia rünnakus ebaproportsionaalse tugevusega, saab välja tuua asjaolu, et Venemaa poolne tegevus oli seaduslik vaid seni, kuni Gruusia vägesid tagasi hoiti. Rahvusvahelise õigusega vastuolus oli kogu Lõuna-Osseetia sõjategevus peale relvarahu väljakuulutamist. (Tagliavini 2009: 22)

Samuti on avaldanud Eesti president Toomas-Hendrik Ilves arvamust ka relvarahu kokkuleppe mittetäitmise kohta. Ilves leidis: "Venemaa käitumine sõjategevuse lakkamisele järgnenud nädalatel näitab, et õnnetuseks on isegi 21. sajandi esimesel kümnendil võimalik keelduda rahvusvahelistest lepetest kinni pidamast ja tõlgendada neid oma suva kohaselt ning järgida rahvusvahelisi seadusi vaid siis, kui need on kooskõlas vaid oma huvidega. Samas peaks just Julgeolekunõukogu alaline liige eriti veendunult järgima ÜRO põhikirja sätteid" (Linkgreim 2008). Ka siinkohal saab välja tuua asjaolu, et Venemaa on rikkunud rahvusvahelist kokkulepet.

Raport on eristanud Venemaa tegutsemise osas kahte faasi, milles esimese kohaselt ei ole rahvusvahelisi piire ületatud, kuid teise puhul on rikutud rahvusvahelist seadust. Esimene faas on Venemaa argument, et tegemist oli rahuvalvajate kaitsega ning seetõttu on situatsioon kooskõlas rahvusvaheliste punktidega. Teises faasis läks Venemaa Gruusiasse sissetungimisel aga üle piiri ja seetõttu rikkus rahvusvahelist seadust ning Gruusial oli õigus end ÜRO põhikirja art 51 kohaselt kaitsta, kuna esimene samm Venemaa poolt oli tehtud. (Tagliavini 2009: 24)

Antud olukorras ületasid nii Venemaa kui ka Gruusia rahvusvahelise õiguse piire. Siinkohal tuleb jällegi tõdeda, et suurriigi provokatsioon õnnestus ning Gruusia kannab rahvusvahelise õiguse kohaselt hetkel süükoormat, kuigi moraalselt oli Venemaal siiski suurem roll kanda. Seaduslikkuse ja ebaseaduslikkuse rollid vahetusid Vene-Gruusia sõja jooksul korduvalt ning ühtset arvamust rahvusvahelise õiguse esmase rikkuja

suhtes on jällegi pea võimatu välja tuua, kuid kindel on see, et süüdi olid mõlemad osapooled.

4. ÜRO põhikirj

ÜRO põhikirj jõustus 24.10.1945 ning seda päeva tähistatakse ÜRO päevana. Põhikirja järgselt on organisatsiooni aluseks kuus peaorganit: Peaassamblee, Julgeolekunõukogu, Majandus- ja Sotsiaalnõukogu, Hooldusnõukogu, Rahvusvaheline Kohus ja Sekretariaat.

ÜRO tegevuse peamine eesmärk on sõnastatud põhikirja esimeses mõttes: „Meie, ühinenud Rahvad, tulvil otsustavust päästa järeltulevad põlved sõjaviletsusest, mis on kaks korda meie elu kestel toonud inimkonnale ärarääkimata häda, ...“ „On täiesti loomulik, et pärast Teist maailmasõda sai sellise ulatusega rahvusvahelise organisatsiooni eesmärgiks olla ainult rahu tagamine ja julgeoleku kindlustamine (Toomla 1995: 94)“

ÜRO eesmärgid on sätestatud põhikirja artiklis 1:

1. Säilitada rahvusvahelist rahu ja julgeolekut. Rahu ähvardava ohu vältimiseks ja kõrvaldamiseks ning agressiooniaktide või muude rahu rikkumiste mahasurumiseks rakendada tõhusaid kollektiivseid meetmeid. Rahvusvahelisi tülisid või olukordi, mis võivad viia rahu rikkumiseni, reguleerida või lahendada rahulike vahenditega vastavalt õigluse ja rahvusvahelise õiguse põhimõtetele.
2. Arendada rahvusvahelisi sõbralikke suhteid rahvaste võrdõiguslikkuse ja enesemääramise põhimõtte austamise alusel ja rakendada muid meetmeid üldise rahu kindlustamiseks.
3. Arendada rahvusvahelist koostööd majandusliku, sotsiaalse, kultuurilise ja humanitaarse iseloomuga rahvusvaheliste probleemide lahendamisel ning lugupidamise kasvatamisel ja süvendamisel inimõiguste ja kõigile mõeldud põhivabaduste vastu, tegemata vahet rassi, soo, keele ja usundi alusel.

4. Olla rahvaste tegevust kooskõlastavaks keskuseks nimetatud ühiste eesmärkide taotlemisel.

(Riigi Teataja 1991)

ÜRO raames jaguneb vastutus rahu ja julgeoleku eest nelja institutsiooni vahel: Peaassamblee, Julgeolekunõukogu, Sõjastaabikomitee ja Peasekretär. ÜRO tegevuse rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamise võib jagada nelja valdkonda:

- Tülide rahumeelne lahendamine
- Kollektiivne julgeolek
- Rahuvalve
- Desarmeerimine

Aluse tülide rahumeelse lahendamise lahenduskäiguks annab põhikirja artikkel 2, mille punkt 3 sätestab, et kõik ÜRO liikmed lahendavad oma rahvusvahelised tülid rahulike vahenditega, mis ei ohustaks rahvusvahelist julgeolekut ega õiglust. Põhikirja artikkel 33 on siinkohal oluline, kuna seal tuuakse välja kuus võimalust, mille abil peaksid tülis olevad pooled püüdlema lahendamise poole: läbirääkimised, uurimine, vahendus, lepitus, vahekohus ja kohtulik menetlus. (Toomla 1995: 99-100)

Kollektiivse julgeoleku teoreetiline plaanistik seisneb eelduses, et kõik riigid peavad esmatahtsaks rahu säilitamist. Küll aga ei ole kollektiivne julgeolek samastatav kollektiivse kaitsega. Põhimõtted on sõnastatud põhikirja VII peatükis – artiklis 39 on sõnastatud kollektiivse julgeoleku alus, mille järgi Julgeolekunõukogu määrab kindlaks iga rahu ohustamise, iga rahu rikkumise või agressiooniakti olemasolu ja teeb soovitusi või otsustab, millised abinõusid tarvitusele võtta, et säilitada või taastada rahvusvahelist rahu ja julgeolekut. (Toomla 1995: 101-102)

Rahuvalve on aga eriline olukord, millest põhikirjas ei ole sõnagi räägitud, kuid mis ei mahu ka tülide rahumeelse lahendamise ega ka kollektiivse julgeoleku raamistikku, aga praktikas on laialdaselt kasutusel. Kollektiivsest julgeolekust eristavad rahuvalvet järgmised tunnused:

- Rahuvalve eesmärk pole mitte agressori purustamine või tema tagasilöömine, vaid relvastatud võitluse ärahoidmine,
- Rahuvalve kasutab relvi vaid enesekaitseks,
- Rahuvalve praktiliseks tegevuseks on vaatlus, patrullimine, korra hoidmine jne

Gruusias toimuvat rahuvalve operatsiooni nimetati UNOMIG, mis tegutses seal alates 1993. aastast. Rahuvalve tegevus Gruusias lõpetati 2009. aastal.

(Toomla 1995: 104,106)

Desarmeerimisele on viidatud ÜRO põhikirja artiklis 26, mille alusel kannab Julgeolekunõukogu koos Sõjastaabikomiteega vastutust selle eest, et ta loob relvastuse reguleerimise süsteemi ja esitab selle organisatsiooni liikmetele. ÜRO käsitluses tähendab desarmeerimine:

- Täielikku ja universaalset desarmeerimist,
- Relvastuse piiramist ja vähendamist,
- Relvastuse kontrolli

(Toomla 1995: 108)

Siinkohal tulebki uurida, kas ÜRO kasutas kõiki oma võimalusi sõjas. ÜRO-l on rahvusvaheliste konfliktide lahendamisel oma liikumisviis. Kuigi ÜRO üks eripärasid on vetoõigus, siis on küsimus: „Kas ÜRO ilmutas head tahet ja andis maksimumi kuni hüpoteetilise vetoni?“. On enam kui tõenäoline, et rahvusvahelises konfliktis, kus üks osapool on 1/5-st Julgeolekunõukogu alalisest liikmest, siis mingil hetkel pannakse ennast kahjustavale otsusele veto peale. ÜRO võimalikud lahendused välja pakkuda olekski tülide rahumeelne lahendamine, majanduslikud sanktsioonid või sõjaline sekkumine. Majanduslike sanktsioonide puhul oleks Venemaa tõenäoliselt veto peale pannud, rääkimata sõjalise sekkumise otsuse hüpoteetilisest korraldamisest. Seega jäi ÜRO-le ainukeseks võimaluseks tülide rahumeelne läbirääkimine.

5. Debatid ÜRO Julgeolekunõukogus

Julgeolekunõukogust on kujunenud ÜRO tähtsaim otsustusorgan. See tuleneb nii tema kompetentsist kui ka viie alalise liikme poliitilisest mõjukusest. Julgeolekunõukogu vastutab rahvusvahelise julgeoleku ja rahu säilitamise eest, mistõttu on teda võimalik igal vajalikul hetkel kokku kutsuda ning hääletus korraldada. Otsustatavad resolutsioonid on liikmesriikide jaoks aga siduvad. ÜRO Julgeolekunõukokku kuuluvad viis alalist riiki, kellel on ka vetoõigus. Lisaks eelnevale viiele on ÜRO Julgeolekunõukogus ka kümme mittealalist liiget, kellel on vaid hääleõigus – vetoõigus neil puudub. 2008ndal aastal olid Julgeolekunõukogu mittealalisteks liikmeteks: Belgia, Burkina Faso, Costa Rica, Horvaatia, Indoneesia, Itaalia, Panama, Liibüa Araabia Jamahiriya, Lõuna-Aafrika ja Vietnam. Julgeolekunõukogu resolutsioonid loetakse vastuvõetuks kui vähemalt 9 liiget 15-st liikmest hääletavad poolt, kuid seejuures ei tohi ükski alalistest liikmetest kasutada oma vetoõigust.

Vahemikus 8.august – 9.oktoober 2008 toimus Julgeolekunõukogus kuus avatud istungit.

- Esimene istung toimus 8. augustil kell 1.15
- Teine istung toimus 8.august kell 16.20
- Kolmas istung toimus 10.august kell 11.35
- Neljas istung toimus 19.august kell 16.15
- Viies istung toimus 28.august kell 15.00
- Kuues istung toimus 9.oktoober kell 00.05, kus toimus hääletus resolutsiooni määramiseks

(ÜRO Julgeolekunõukogu raport 2008)

Kõikidest istungitest võtsid osa ÜRO Julgeolekunõukogu viieteistkümne riigi esindajad, lisaks oli kohal Gruusia esindaja. 7. augusti hilisõhtul saatis ÜRO Julgeolekunõukokku kirja erakorralise koosoleku algatamiseks Venemaa alaline esindaja. ÜRO Julgeolekunõukokku kirjutas sealne Venemaa alaline esindaja, kes palus erakorralist koosolekut, et arutada Gruusia tegevust Lõuna-Osseetias (Churkin 2008).

Konsultatsioonide ajal arutasid Julgeolekunõukogu liikmed osapoolte vaenutegevust lõpetama kutsuvat pressiteadet, kuid konsensusele ei jõutud.

Järgnevalt toon välja tabeli, kuidas Julgeolekunõukogu liikmed suhtusid situatsiooni, ning mida soovitasid ja kelle poolehoidu avaldasid:

Tabel 1 - ÜRO Julgeolekunõukogu liikmete seisukoht (Esimesed kolm istungit)

Istung	1. istung (5951*)	2. istung (5952*)	3. istung (5953*)
Vetoriik			
Venemaa	Gruusia ründas Lõuna-Osseetiat, nemad kaitsesid vaid enda kodanikke. Gruusia ründas tugevamalt, kui tarvis enda alade kaitseks.	Gruusia jätkab varjatud pealetungi Lõuna-Osseetiasse. Neil on õigus olla Lõuna-Osseetia ja Abhaasia territooriumil, kuna on rahuvalve missioonil ja nende peamine eesmärk on rahu.	Tõid välja Gruusia sõjavarustuse kasvu enne sõda ja fakti, et toimus kohene rünnak – seega alustasid siiski Gruusia väed rünnakut.
Gruusia	Venemaa tungis relvajõududega nende territooriumile, mida nad asusid kaitsma.	Vene Föderatsioon alustas samal hommikul täiemahulist sõda. Nõudis, et Vene Föderatsioon lõpetaks õhurünnakud ja pakkus rahumeelseid läbirääkimisi Venemaaga. Teises sõnavõttus pakkus välja relvarahu.	Gruusia kutsub appi ÜRO-d diplomaatilise kaitse ja humanitaarabi saamiseks Vene agressiooni vastu.
Hiina	Rõhus, et pooled peaksid rahumeelselt läbirääkimisi pidama, kuid seni peaksid Vene väed tagasi tõmbuma ja säilitama rahu pingelises olukorras.	Kohene relvarahu ja hoiduda tegevusest, mis võivad pingeid juurde tekitada ning rahumeene läbirääkimine.	Ei võtnud sõna

Prantsusmaa	Tunnustas Gruusia territoriaalsust ja suveräänsust.	Sõjaline aktsioon on lubamatu. Kohesed läbirääkimised.	Leiab, et Julgeolekunõukogu peaks vastu võtma otsuse ja vägede tagasitõmbumist konflikti eelsele asukohale.
Suurbritannia	Säilitada rahu ja suruda maha pinged.	Toetavad Gruusia suveräänsust ja territoriaalsust ja kutsuvad ka teisi üles seda tunnustama.	Kutsus üles kaitsma välisriikide kodanikke. On rikutud Gruusia suveräänsust ja territoriaalsust.
USA	Toetas samuti Gruusia territoriaalsust ja suveräänsust ja mainis, et Vene väed peaksid tõmbuma tagasi positsioonile, mis oli enne konflikti. Läbirääkimised.	Kutsusid üles Venemaad lõpetama õhurünnakut ja austama Gruusia territoriaalsust.	Avaldas Gruusiale tugevat poolehoidu ja püüdis avada teiste riikide silmad Venemaa tegevuse nägemiseks. Kollektiivselt peaks hukka mõistma Venemaa tegevuse Gruusia territooriumil.
Belgia	Soovitas läbirääkimisi ja relvarahu	Lõpetada sõjalised operatsioonid ja tingimusteta relvarahu.	Tingimusteta toetus Gruusiale.
Burkina Faso	Ei võtnud sõna	Sõjategevuse lõpetamine, läbirääkimised.	Kutsus üles rahvusvahelist üldsust toetama vaenutegevuse lõpetamist
Costa Rica	Ei võtnud sõna	Lõpetada sõjategevus ja lõpetada samaaegselt vaenutegevus. Avaldasid Gruusiale toetust.	Kutsus üles kontrollima oma keelekasutatut teineteise süüdistuste suhtes ja lisan toetust endiselt vaenutegevuse lõpetamisele.

Horvaatia	Rahumeelsed läbirääkimised	Kuigi mõistavad osapoolte rolle antud hetkel, soovivad siiski taganeda algsetele positsioonidele ja koheselt vaenutegevus lõpetada.	Leiab, et Vene rahuvalvjad on läinud Gruusias üle piiri ja soovivad relvarahu.
Indoneesia	Läbirääkimised ja vägede tagasitõmbumine.	Lõpetada vaenutegevus, asuda läbirääkimistele.	Läbirääkimised on ainuke lahendus.
Itaalia	Taastada sõjaeelne olukord ja seejärel läbirääkimised	Lõpetada kõik vägivalda aktid ja rahumeelsed läbirääkimised.	Vaenutegevus lõpetada ja asuda sõjaelsele asukohale. Leidis, et Julgeolekunõukogu peaks tegema kiiresti otsuse edasise suhtes.
Liibüa Araabia Jamahiriya	Ei võtnud sõna	Relvarahu ja konflikti eelse olukorra taastamist.	Relvarahu ja konsensusele jõudmine
Panama	Ei võtnud sõna	Viivitamatu vaenutegevus lõpetamine, läbirääkimised ja vägede tagasitõmbumine.	Leiab, et Venemaa on ebaproportsionaalselt enda jõudu kasutanud kodanik kaitseks.
Lõuna-Aafrika	Ei võtnud sõna	Lõpetada vaenutegevus ja alustada viivitamatult läbirääkimisi.	Ei võtnud sõna
Vietnam	Toetasid Venemaa pingutusi rahumeelseteks läbirääkimisteks.	Lõpetada sõjategevus ja asuda läbirääkimistele.	Avaldavad toetust leida lahendus Julgeolekunõukogu otsuse kaudu ja toetavad humanitaarabi pakette.

(ÜRO Julgeolekunõukogu istungid 5951; 5952; 5953 2008)

Lisaks liikmetele osales teisel istungil Soome esindaja, kes avaldas tõsist muret olukorra kohta ning leidis, et tuleks koheselt lõpetada sõjategevus ja vägede edasitungimine.

Kolmandal istungil võttis sõna ÜRO peasekretäri asetäitja, kes mainis, et peasekretär on mures Gruusias toimuva pärast, mis on põhjustanud rohkelt hukkunuid ja piirkondade massilist hävitamist. Samuti kutsus ta üles kõiki osapooli koheselt sõjategevus lõpetama ja alustama läbirääkimisi, et saavutada rahumeelne lahendus konfliktile, kuid jäi hinnangut andes erapooletule seisukohale.

Päev pärast kolmandat istungit algasid relvarahu kokkuleppe läbirääkimised, mis lõppesid 15. augustil kokkuleppe allkirjastamisega presidentide poolt. Neljandal istungil pooldasid kõik liikmesriigid, kes sõna võtsid relvarahu kokkuleppe järgimist ja taunisid Venemaa käitumist relvarahu mittetäitmise osas - sõna võtsid Horvaatia, Gruusia, Prantsusmaa, Suurbritannia, USA, Belgia, Itaalia ja Costa Rica. Neljandat istungit alustas ÜRO peasekretäri asetäitja relvarahu kuue punkti ettelugemisega. Gruusia lisas, et Venemaa ei ole kahjuks relvarahu kokkulepet täitnud, mainides, et rüüstamine, hävitamine ja tapmine on muutnud igapäevaseks. Venemaa esindaja leidis, et humanitaarkatastroofi hoiavad just nemad ära ja keegi teine ei tee nii palju kui nemad teevad. Samas tunnistas Venemaa esindaja, et on tehtud minimaalseid mööndusi relvarahu kokkuleppe kinnipidamisest. (ÜRO Julgeolekunõukogu istungid 5961 2008)

Viienda ÜRO Julgeolekunõukogu istungi, 5969, (2008) juures võtan vaatluse alla vaid vetoõigusega riigid ja Gruusia seisukoha, sest mittealalistest liikmetest pole ükski muutnud enda seisukohta seniste istungite jooksul ja seega on mõistlikum uurida just vetoga riike, sest neil on voli muuta otsuseid. Istungi peamiseks teemaks oli Venemaa tunnustamine Lõuna-Osseetiat ja Abhaasiat iseseisvate riikidena. Esiteks toon välja Gruusia seisukoha, milles esindaja nimetas Venemaa tegevust separatistlike provintside tunnustamisel ebaseaduslikuks, kuna on rikutud nende suveräänsust, ÜRO põhikirja, mitte-sekkumist teise riigi siseasjadesse jms. Gruusia kutsus üles kõiki liikmesriike avaldama neile poolehoidu ja taunima Venemaa tegevust ainuisikulise tunnustamise näol. Venemaa mainis enda kõnes kohe eelneva istungi teemast lähtuvalt, et mitmed rahvusvahelised organisatsioonid on külastanud konfliktipiirkonda humanitaarabi hindamiseks. Lisaks tugines Venemaa enesemääramiseõigusele ja seega leidis, et midagi vastuolulist ei ole tehtud ning lisab, et istung ei ole täielik, kuna Lõuna-Osseetia ja Abhaasia poolsed kõnelejad ei ole esindatud. Samuti tugines Venemaa esindaja

Kosovo pretsedendile, kus kuulutati välja iseseisvus ilma suurriigi sõnavõtuta ja hääletuseta. Prantsusmaa esindaja mõistis hukka Venemaa otsuse Abhaasiat ja Lõuna-Osseetiat iseseisvatena tunnustada ja kutsus üles ÜRO-d rahumeelselt erapooletuna sekkuma ja jätkama rahuvalve operatsioonidega endistel Gruusia provintsidel. Suurbritannia mainib, et läbi istungite on ta olnud konfliktis kahel seisukohal – toetada Gruusia suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust ning vägivalda rahumeelne lahenduse pooldamine, mis oleks kõigile osapooltele vastuvõetav. Samuti avaldas Suurbritannia toetust Prantsusmaale, kelle toel töötati välja relvarahu kokkulepe. USA esindaja nentis, et nad mõistavad kategooriliselt hukka Venemaa isetegevuse. Lisaks mainib USA esindaja asjaolu, et Abhaasia ja Lõuna-Osseetia ühepoolne tunnustamine on vastuolus ka ÜRO põhikirjaga ja vastuolus mitmete Julgeolekunõukogu resolutsioonidega. Hiina esindaja sõna aga ei võtnud antud teemal.

ÜRO Julgeolekunõukogu esimestel istungitel põhjendas suurriik Venemaa agressiooni Gruusia vastu oma Lõuna-Osseetias elavate kodanike kaitsmisega ja väidetava genotsiidi eest osseetide suhtes. Teisisõnu väitis Venemaa, et tegemist oli humanitaarinterventsiooniga, mis tähendab rahuvalvajate poolt jõu kasutamist, eesmärgiga kaitsta elanikkonda omavolilise ja pideva kuritarvitatava kohtlemise eest. Humanitaarseks interventsiooniks peab aga olema ÜRO poolne luba. (Kalev) Siinkohal peab tõdema, et mitme rahvusvahelise organisatsiooni, sealhulgas Human Rights Watchi, hinnangul ei leitud mingeid märke Gruusia armee toime pandud genotsiidist osseetide kallal (Maršania 2008).

Vaatluse all olevatest ÜRO Julgeolekunõukogu vetoõigusega riikidest on Ameerika Ühendriigid suuremalt jaolt alati olnud Gruusia toetusgrupis ning seda ka seekord. Antud olukorras ei pooldanud Venemaa poliitikat ka Hiina Rahvavabariik. Samuti avaldas Gruusiale poolehoidu Prantsusmaa, mille kohaselt Prantsusmaa Välisministeeriumi pressiesindaja sõnul ei saa nad aktsepteerida Venemaa poolseid rahvusvahelise õiguse rikkumisi (Civil Georgia 2008). Suurbritannia peaminister Gordon Brown kutsus Euroopa Liitu analüüsima olukorda adekvaatselt ning avaldama suuremat toetust Gruusiale ja kõigile potentsiaalsetele riikidele, kellega Venemaa võib konflikti astuda. Lisaks mainis Brown, et Venemaa ei saa valida, millistele reeglitele ta

allub ning milliseid ta eirab. (Meyer 2008) Samuti oli ÜRO Julgeolekunõukogu hääleõigusega riigid kõik Gruusia poolsele seisukohale, peale Venemaa enda, kes oli konflikti vastaspooleks.

Viimasel istungil, 9.oktoobril, jõuti ÜRO Julgeolekunõukogus resolutsioonini, mis kandis nimetust Resolutsioon 1839. Resolutsioon võeti vastu ÜRO Julgeolekunõukogu 5992. kohumisel ning sätestas, et võttes arvesse ÜRO peasekretäri 23.juuli ja 3.oktoobri raporteid, otsustatakse aktiivselt sekkuda edasistesse situatsioonidesse ja pikendada rahuvalvajate missiooni 15. veebruarini 2009. aastal. (ÜRO Julgeolekunõukogu istung 5992 2008) Kõik viisteist hääleõigusega riiki hääletasid resolutsiooni poolt.

6. ÜRO peasekretäri raport ja kõned ÜRO Peaassamblees

Peasekretär on ÜRO tähtsaim ametiisik, kes valitakse Julgeolekunõukogu ettepanekul Peaassambleel viieks aastaks. Kõrgema haldusliku ametiisikuna osaleb ta kõigil Peaassamblee ja Julgeolekunõukogu istungitel ja täidab nende organite poolt määratud ülesandeid. Samuti on tal õigus kokku kutsuda Peaassamblee ja Julgeolekunõukogu erakorralisi istungjärke ning kindlaks määrata nende päevakord. Peasekretäri poliitiline tegevus on organisatsioonile olulisim.

3. oktoobril 2008 esitas enda aruande Julgeolekunõukogule Gruusias toimuva kohta ÜRO peasekretär. Aruanne kajastas sündmusi vahemikul 15. Aprill 2008 – 15.oktoober 2008. Raport sisaldas Vene-Gruusia sõja kronoloogiat, peamiselt rahuvalvajate seisukohti ja Human Rights Office kontrollvisiite Gruusias. Raportis toodi välja ka mitmete organisatsioonide abipakettide loetelud Gruusiale. Peasekretäri tähelepanekutes oli väide, et 2008. aasta augustikuus toimunud traagilised arengud ei olnud ootamatud, mis on tuletatud seisukohast, et viimaste aastate jooksul on Gruusia ja Abhaasia vahelised suhted tugevalt halvenenud. Samuti märkis peasekretär, et seetõttu rahumeelse lahenduse juurde läbirääkimiste teel oli pea võimatu jõuda. Lisaks nentis ÜRO peasekretär oma aruandes, et ka kaks kuud peale sõja ametlikku lõppemist ei ole sõjaline olukord täielikult selgunud ja konsultatsioonid jätkuvad. Võttes arvesse eelnevat ütles ta raportis, et on vara veel ennustada, millist rolli hakkab UNOMIG mängima tulevikus, kui jätkas, et kindlasti peaksid rahuvalvajad enda panuse andma

endisel Gruusia territooriumil, et ennetada uusi konflikte. (ÜRO Peasekretäri raport 2008)

Peaassamblee on ÜRO keskne organ, kus kõik esindatud 193 liikmesriiki on ühe häälega. Põhikirja järgselt on Peaassambleel õigus läbi vaadata ja arutada mis tahes küsimust, mis kuulub põhikirja piiridesse. 23-27. ja 29 september 2008 toimusid Peaassamblees sõnavõttud Vene-Gruusia sõja teemal. Vaatluse alla tulevad vetoõigusega riikide seisukohad, lisaks ÜRO peasekretäri hinnang ja Gruusia poolne seisukoht.

Tabel 2 - Kõned ÜRO Peaassamblees (23-27. ja 29. september 2008)

Kuupäev	Sõna võtnud riik ja seisukoht
23. september	<p>Avasessioon, kus sõna võtsid Prantsusmaa, Gruusia, USA ja ÜRO Peaassamblee president ning ÜRO peasekretär.</p> <p>*Prantsusmaa: President võttis Gruusia teemal sõna väga lühidalt, kuid mainis, et eeskujusid järgides saavutati Gruusias ikkagi rahu. Lisaks mainis ta, et Euroopa ei taha anda õppetunde teistele, vaid, et olukorrad muutuksid näideteks ja eeskujudeks.</p> <p>*Gruusia: President mainis, et sissetungiga rikuti tema juhtud riigi suveräänsust ja territoriaalsust ning Lõuna-Osseetia ja Abhaasia enesemääramise tunnustamisega veelgi rohkem. Ta kutsus üles Peaassambleed mitte seisma käed rüpes ja jääma kõrvalvaatajaks, vaid viivitamatult mitte tunnustama Gruusia kaht separatistlikku provintsi iseseisvatena. Samuti lisas president, et siiski rünnati Gruusiat, kuna riik oli edukalt hakkama saanud demokraatia hoidmisega riigis. Lõpetuseks lisas Gruusia esindaja, et kõike mida tehakse, tuleb teha rahumeelselt.</p> <p>*USA: President G. W. Bush nentis, et tuleks seista noorte demokraatiate (nagu Gruusia) eest ja neid toetada. Samuti avaldas toetust Gruusia elanikele ning lisas, et ÜRO sätestab võrdsed võimalused nii suurtele kui väikestele rahvastele, kuid Venemaa sisstung rikkus tugevalt seda punkti. Gruusia teemal lõpetas Bush lausega, et noored demokraatlikud riigid järgivad, kuidas suurriigid ja organisatsioonid vastavad sellistele olukordadele – rõhudes, et see on justkui test neile.</p> <p>*ÜRO Peaassamblee president: Ei maininud Gruusiat enda kõnes.</p> <p>*ÜRO peasekretär: Ban Ki-Moon mainis Gruusiat vaid ühes lauses, leides, et ÜRO saab aidata Gruusiat pingetest vabastada, mis tulenesid konfliktist.</p>

24. september	*Hiina: Osales hommikusel sessioonil, kuid ei puudutanud Gruusia teemat.
26.september	*Suurbritannia: Peaminister Gordon Brown ei puudutanud oma kõnes Gruusia teemat.
27.september	*Venemaa: Sõna võttis Venemaa välisminister väitega, et aidati Lõuna-Osseetia ja Abhaasia rahvast ja täideti seega vaid enda kohustust oma rahvaid kaitsta. Kahe eelneva provintsi iseseisvuse tunnustamine oli vaid loogiline jätk asjade käigust tulenevalt. Lõpetuseks leidis välisminister, et nüüdseks on sellekohane arutelu lõppenud ja separatistlikud provintsid järgivad nüüd Moskva kokkuleppeid Tshinvali ja Sukhumiga.
29. september	*ÜRO Peaassamblee President: Ei puudutanud enda kõnes Gruusia konflikti

(ÜRO Peaassamblees peetud kõned ÜRO Peaassamblee presidendi; ÜRO Peasekretäri; Gruusia; Venemaa; USA; Prantsusmaa; Suurbritannia; Hiina poolt 2008)

Lisaks kajastati ÜRO Peaassamblee presidendi seisukohta ka Russia Today intervjuus, kes mainis küll tagasihoidlikult, et tema pole kohtunik ega otsustaja, kuid jätkas kindlameelselt, et vaadates sündusteahelat on sõjas süüdi Gruusia ning Venemaa vaid kaitses end ja enda kodanikke. Lisaks oli Brockmann, kes oli Nicaragua diplomaat, õnnelik, et peale Venemaad tunnustas kohe just Nicaragua Lõuna-Osseetia ja Abhaasia iseseisvust. (d'Escoto Brockmann 2008) Seega saab välja tuua ÜRO presidendi seisukoha antud süüdistuse osas – Gruusia ründas Lõuna-Osseetiat.

Tänaseks on lisaks Nicaraguale tunnustanud Lõuna-Osseetia ja Abhaasia iseseisvumist ÜRO liikmesriikidest veel Venezuela, Nauru, Vanuatu ja Tuvalu. Venemaa näitas enda mõjuvõimu antud sõjas igati. Isegi rahvusvahelised liidud ja organisatsioonid, eesotsas ÜRO-ga ei suutnud takistada Gruusia-Venemaa sõjategevust ega Abhaasia ja Lõuna-Osseetia sõltumatuse tunnustamist Venemaa poolt. Seda, et Venemaa oli tunnustamisega liiga kaugemale läinud, oli näha kõigi naaberriikide negatiivsest reaktsioonist. Kuigi võis oodata Balti riikide ja Ukraina protesti, ei osanud keegi aimata, et kogu maailmast teatas oma tunnustusest vaid üksainus riik – Nicaragua. Sarnaselt Usbekistani ja Aserbaidžaaniga avaldas pahameelt ka Hiina ning isegi Armeenialt ja Valgevenelt ei saadud Venemaa poliitikale toetust. (Buhbe 2008: 6-7)

Läbi ajaloo on olnud ÜRO vetoõigus Julgeolekunõukogus üks suurimaid miinuseid, mida tõestab ka 1968. aasta Nõukogude Liidu vägede sissetung Tšehhi ja nii Vietnami sõja kui ka Afganistani suurte konfliktide ÜRO poolne tegevus. Samuti tekkis vetoõiguse teemal terav küsimus ka Kosovo situatsiooni puhul, kus ÜRO-l oli peamine sõnaõigus, kuid Venemaa jäeti aruteludest välja ja ei lastud vetoõigust kasutada.

Kokkuvõte

Kaotajaid oli antud sõjas palju, kuid otseseid võitjaid mitte ühtegi. Seekord jäi Gruusia iseseisvaks, kuid järgmise Venemaa agressiooni korral ei pruugi seda enam juhtuda. Endiselt on võimatu öelda täpset hukkunute arvu nii Venemaa kui ka Gruusia poolelt, kuid kannatanuid on palju.

1945. aastal jõustunud ÜRO põhikiri sätestas, et ÜRO eesmärk on säilitada rahvusvahelist rahu ja julgeolekut ning seda tagada läbi tõhusate kollektiivsete meetmete. Sellekohaste otsuste peamine langetaja on Julgeolekunõukogu. Antud uurimus analüüsis ÜRO käitumist konfliktis ja küsimust, kas ÜRO tegi endast kõikvõimaliku, et sõda lahendada nende rahu tagamise eesmärke silmas pidades. Selgus, et rahvusvahelised liidud ja organisatsioonid, eesotsas ÜRO-ga ei suutnud takistada Gruusia-Venemaa sõjategevust ega Abhaasia ja Lõuna-Osseetia sõltumatus tunnustamist Venemaa poolt. Seega saab järeldada, et olenemata võimaste organisatsioonide eesmärkidest ja sihtidest, ei suuda nad tagada ülemaailmset rahu olukorras, kus konflikti osapoolteks on mõjuvõimas suurriik.

Milline oli osapoolte retoorika ÜRO-s? Venemaa käitumine ÜRO-s oli ootuspärane ja väidetavalt juhitud liitlasriikide käitumisest. Samuti oli Gruusia retoorika nii konfliktis kui ka ÜRO-s oli ootuspärane. Nimelt tugines väikeriik enda seisukohas väitele, et sõjas kaitses ta vaid enda territooriumi ja suveräänsust ning käitus vastavalt enda huvidele.

Kaheldav on küll väide, et Venemaa astus sõtta, vaid enda kodanike kaitseks ja Lõuna-Osseetia ja Abhaasia tunnustamise tõttu ning Gruusia seisukoht, et sõjas kaitses ta vaid enda suveräänsust ja territooriumi, saab siiski öelda, et Vene-Gruusia sõja puhul kaitsesid mõlemad pooled kas enda või oma liitlaste huvisid ning nende käitumine nii konfliktis kui ka ÜRO-s oli ootuspärane.

Järgmiste sarnaste situatsioonide puhul tuleks rahvusvahelisel tasandil tegutseda ühtsemalt, mis küll on märkimisväärne väljakutse, kuid ainuvõimalik lahendus saada võitu ka suurimatest konfliktidest. Tulevikus taoliste konfliktide puhul, kus üheks

osapooliks on suurriik, kellel on ÜRO Julgeolekunõukogus vetoõigus on olukord endiselt keeruline. Küll tuleks kõikidel riikidel, kes end ohustatuna tunnevad tugevdada julgeolekumeetmeid ning liitumatus korral liituda mõne liiduga, kus vetoõigusi ei jagata, näiteks Euroopa Liidu või/ja NATOga. Euroopa Liidu või NATO liikmesriigina on olukord tunduvalt lihtsam, sest lahendused on kiiremad tulema ja meetmed on kõrgemasemelised ning otsused siduvad.

Konfliktides, kus ühel osapoolel on vetoõigus tuleks minu arvates osapooliks olles see ära kaotada ning vastav märge ka ÜRO põhikirja sisse panna. Leian, et on üsna võimatu leida õiglane lahend konfliktis, kus osapoolel on vetoõigus, kuna seetõttu saavad riigid muuta otsuseid. Samuti on üheks võimaluseks propagandasõda, millega saavutada üleüldine rahvusvaheline toetus ning vetoõigust hakatakse survestama.

Antud uurimistöö eesmärgiks püstitasin küsimuse, kas ÜRO tegi endast kõikvõimaliku konflikti lahendamiseks. Eesmärgi saavutamiseks tõin välja Venemaa ja Gruusia käitumise sõjas ning rahvusvahelistes debattides, täpsemalt ÜRO-s. Seega otsisin vastust püstitatud küsimusele, kas ÜRO retoorika konfliktis oli ootuspärane või oli tegemist kõrvalekalletega sellest eeldusest. Ootuspärane oli aga see, kui ÜRO tegi endast kõikvõimaliku konflikti ära hoidmiseks ja lahendamiseks. Siinkohal tuleb tõdeda, et ÜRO tegi endast kõik, et lahendada sõda rahumeelselt – mitmetel istungitel tuginesid liikmesriigid ja peasekretär rahumeelsusele ning pingete mahasurumisele ja vägede tagasihoidmisele ning läbirääkimiste pidamisele. Muid võimalikke lahendusi, sõjalist sekkumist ja näiteks majandussanktsioone ei oleks saanud ÜRO kehtestada, kuna Venemaa oleks tõenäoliselt vastanud sellele vetoga.

Kasutatud kirjandus

- 1) **Asmus, R. D;** „Väike sõda, mis raputas maailma – Gruusia, Venemaa ja Lääne tulevik“; Tallinn; Eesti Ajalehed; 2010; 287 lk
- 2) **Buhbe, M;** 2009; „Sõda Lõuna-Osseetia pärast“
[http://www.fes-baltic.ee/public/Tekstid/Soda_Louna-Osseetia_parast.pdf]
(külastatud 28.04.2012)
- 3) **Cheney, D;** 2008; „US condemns Russia over Georgia“
[<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/7597336.stm>] (külastatud 27.04.2012)
- 4) **Churkin, V;** 2008; „Letter dated 7 August 2008 from the Permanent Representative of the Russian Federation to the United Nations addressed to the President of the Security Council“
[<http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/Georgia%20S2008%20533.pdf>] (külastatud 08.05.2012)
- 5) **Civil Georgia;** 2008, „Reports: Kouchner Speaks of Ethnic Cleansing“
[<http://www.civil.ge/eng/article.php?id=19312,>] (külastatud 02.05.2012)
- 6) **d’Escoto Brockmann, M;** 2008; [<http://rt.com/politics/interview-with-miguel-descoto-brockmann/>] (külastatud 27.04.2012)
- 7) **Kalev, L;** „Maailmapoliitika. Rahvusvahelised suhted, Poliitika ja valitsemise aluste 12. Loeng“
[<http://www.google.ee/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&frm=1&source=web&cd=1&ved=0CF0QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.tlu.ee%2F~tvainu%2Fpva12.ppt&ei=UYarT4DsMqWB4gTRx6ydCQ&usg=AFQjCNFq8BWytTEbxRiphIEjZBvbUi9cWA>] (külastatud 05.05.2012)
- 8) **Laar, M;** „Vene-Gruusia sõda 08.08.2008- Kuidas see oli tegelikkuses, Tallinn: „Kniga.ee; 2010; 136 lk.
- 9) **Lahtein, H;** 2008; „Sõda Gruusias: kui kauaks?“
[<http://www.epl.ee/news/arvamus/soda-gruusias-kui-kauaks.d?id=51138449>]
(külastatud 22.04.2012)

- 10) **Linkgreim, I-G;** 2008; „Ilvese hinnangul rikkus Venemaa Gruusias ÜRO aluspõhimõtteid ERR uudised“ [<http://194.126.124.214/index.php?06137427>] (külastatud 29.04.2012)
- 11) **Maršania, Z;** 2008; „Vene-Gruusia sõda augustis 2008: mis tegelikult juhtus“ [<http://www.postimees.ee/33963/vene-gruusia-soda-august-is-2008-mis-tegelikult-juhtus>] (külastatud 27.04.2012)
- 12) **Meyer, H;** 2008 „Medvedev Tells EU Russia to Hit Back at Hostile Acts (Update2)“ [<http://www.bloomberg.com/apps/news?pid=newsarchive&sid=a.Z4IwPtfFdQ&refer=europe>] (külastatud 02.05.2012)
- 13) **Mihkelson, M;** 09.08.2008; “Vene-Gruusia sõja esimesed õppetunnid“ [<http://markomihkelson.blogspot.com/2008/08/vene-gruusia-sja-esimesed-ppetunnid.html>] (külastatud 22.04.2012)
- 14) **Mihkelson, M;** 18.08.2008; „Kes andis käsu rünnata Gruusiat?“ [<http://markomihkelson.blogspot.com/2008/08/kes-andis-ksu-rnnata-gruusiat.html>] (külastatud 22.04.2012)
- 15) **Nõmmik, H;** 2010 „Vene-Gruusia konflikt: kes alustas?“, [<http://www.ekspress.ee/news/paevauudised/valisuudised/vene-gruusia-konflikt-kes-alustas.d?id=32459365>] (külastatud 30.04.2012)
- 16) **Peaassamblee 63-s sessioon;** 2008 [<http://www.un.org/en/ga/63/generaldebate/index.shtml>] (külastatud 12.05.2012)
- 17) **Riigi Teataja;** 1991 „Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikiri ning Rahvusvahelise Kohtu statuut“ [<https://www.riigiteataja.ee/akt/555597>] (külastatud 12.05.2012)
- 18) **Tagliavini, H;** 2009; „The Independent International Fact-Finding Mission on the Conflict in Georgia“ [<http://www.ceiig.ch/Report.html>] (külastatud 16.04.2012)
- 19) **Tamjärv, A;** 2010; „Infosõjast Vene – Gruusia sõja näitel“ [http://www.maailmavaade.ee/?d=infosoda_1010] (külastatud 09.05.2012)
- 20) **Tamme, J;** 2010; „Vene portaal avaldas Gruusia sõja salaraportid“ [<http://www.eesti.ca/?op=article&articleid=30458>] (külastatud 26.04.2012)
- 21) **Toomla, R;** „Rahvusvahelised organisatsioonid“ Tallinn; 1995; 180 lk.

- 22) **ÜRO Julgeolekunõukogu istung 5951;** 2008 [<http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/PRO/N08/454/58/PDF/N0845458.pdf?OpenElement>] (külastatud 13.05.2012)
- 23) **ÜRO Julgeolekunõukogu istung 5952;** 2008 [<http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/PRO/N08/455/15/PDF/N0845515.pdf?OpenElement>] (külastatud 13.05.2012)
- 24) **ÜRO Julgeolekunõukogu istung 5953;** 2008 [<http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/PRO/N08/455/78/PDF/N0845578.pdf?OpenElement>] (külastatud 13.05.2012)
- 25) **ÜRO Julgeolekunõukogu istung 5961;** 2008 [<http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/PRO/N08/466/19/PDF/N0846619.pdf?OpenElement>] (külastatud 13.05.2012)
- 26) **ÜRO Julgeolekunõukogu istung 5969;** 2008 [<http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/PRO/N08/492/97/PDF/N0849297.pdf?OpenElement>] (külastatud 13.05.2012)
- 27) **ÜRO Julgeolekunõukogu istung 5992;** 2008 „Resolution 1839“ [<http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N08/544/25/PDF/N0854425.pdf?OpenElement>] (külastatud 13.05.2012)
- 28) **ÜRO Julgeolekunõukogu raport;** 2008 [<http://www.un.org/Depts/dhl/resguide/scact2008.htm>] (külastatud 29.04.2012)
- 29) **ÜRO Peasekretäri raport;** 2008 „Report of the Secretary-General on the situation in Abkhazia, Georgia“ [<http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N08/526/58/PDF/N0852658.pdf?OpenElement>] (külastatud 12.05.2012)
- 30) **ÜRO Peaassamblees peetud Gruusia kõne;** 2008 [http://www.un.org/en/ga/63/generaldebate/pdf/georgia_en.pdf] (külastatud 13.05.2012)
- 31) **ÜRO Peaassamblees peetud Hiina kõne;** 2008 [http://www.un.org/en/ga/63/generaldebate/pdf/china_en.pdf] (külastatud 13.05.2012)

- 32) **ÜRO Peaassamblees peetud Prantsusmaa kõne;** 2008
[<http://www.un.org/en/ga/63/generaldebate/pdf/france-fr.pdf>] (külastatud 13.05.2012)
- 33) **ÜRO Peaassamblees peetus Suurbritannia kõne;** 2008
[http://www.un.org/en/ga/63/generaldebate/pdf/uk_en.pdf] (külastatud 13.05.2012)
- 34) **ÜRO Peaassamblees peetud USA kõne;** 2008
[http://www.un.org/en/ga/63/generaldebate/pdf/pga63opening_en.pdf] (külastatud 13.05.2012)
- 35) **ÜRO Peaassamblees peetud Venemaa kõne;** 2008
[http://www.un.org/en/ga/63/generaldebate/pdf/russia_en.pdf] (külastatud 13.05.2012)
- 36) **ÜRO Peaassamblees peetud ÜRO Peaassamblee presidendi kõne;** 23.09.2008
[http://www.un.org/en/ga/63/generaldebate/pdf/pga63opening_en.pdf] (külastatud 13.05.2012)
- 37) **ÜRO Peaassamblees peetud ÜRO Peaassamblee presidendi kõne;** 29.09.2008
[http://www.un.org/en/ga/63/generaldebate/pdf/pga63closing_en.pdf] (külastatud 13.05.2012)
- 38) **ÜRO Peaassamblees peetud ÜRO peasekretäri kõne;** 2008
[http://www.un.org/en/ga/63/generaldebate/pdf/sg_en.pdf] (külastatud 13.05.2012)

„HOW RUSSIA-GEORGIA WAR BECAME INTERNATIONAL – DEBATES IN THE UNITED NATIONS“

Sandra Kuus

Summary

Russia - Georgia war officially took place from 7-15 August 2008, where on the one side was Georgia and on the opposite side were Russian Federation, South-Ossetia and Abkhazian separatists.

The purpose of this Bachelor thesis is to analyze the United Nations work and to describe how Russia-Georgia war became international. The analyze is based on the question – did the United Nation do as much as it could to resolve the war. Both countries are members of the United Nation Security Council, but only Russia has a veto.

To accomplish the purpose the author used all debates and speeches which took place in the United Nation General Assembly and in the United Nation Security Council. Thereby the author analyzed the report by the United Nation Secretary.

During the period of 8 August till 9 October there took place six debates about Russia-Georgia war in the United Nation Security Council which ended with the resolution. The United Nation Security Council's resolutions are mandatory for all members and 9 October 2008 they voted for the resolution. This resolution describes the results of the debates where 15 members gave a vote. None of the countries used their veto. Resolution decides to extend the mandate of the United Nations mission for a new period terminating 15 February 2009 and decides to remain actively seized of the matter.

Considered all debates in the United Nation Security Council and the resolution it can be said that the United Nation did everything what was possible to resolve the conflict

peacefully. There was also a theoretical option to make some economic sanctions or use military intervention, but probably Russia would have used its veto.